

הפורתח בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוזו
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום שני כ"ב אלול תשפ"א | דף היומי בבלי: סוכה נד | דף הכולל: יומא פג.
דף היומי בהלכה: מסימן תרל"ח אמצע סעיף א' הגה "וכ"ז לא מיירי" עד אמצע סעיף ב' הגה "וצריך לעשות".
מוסר: זכור למרים - פרק י"ז מ"ואמרו חז"ל שם עוד" עד תחילת פרק י"ח.
קנין חכמה הלימוד השבועי: פרק יז עד פרק יט 'והנה גמילות חסדים'

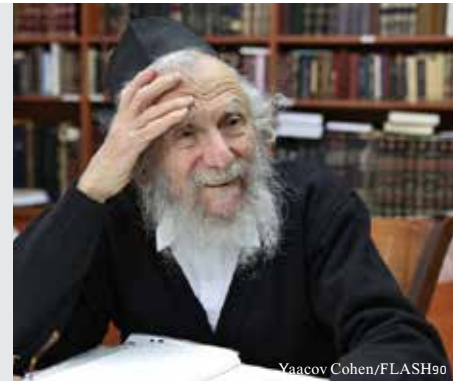

להצטרפות לקבלת הפותח בכל יום במייל: dirshu@dirshu.co.il

תלויים על בלימה: עד ראיה מספר על מאורע מצמרר שהתרחש בשכונת רמות בי-ם | "בלי פסיכולוגים ופרופסורים" – הגר"י אידלשטיין זצ"ל על כח הבחירה | המעשה שראב"ד בריסק זצ"ל ביקש לשמור בסוד על לאחר פטירתו | 2222

על דא ועל הא

שאלתי את הצעיר: ומי אמר שתמיד צריך להשאר
ככה? "זה הטבע שלי" - הוא ענה. אמרתי לו: זה
לא טבע. אתה התרגלת לכך, ואתה יכול להתרגל
גם אחרת. אחרי שנה פגשתי אותו שוב...

Yaacov Cohen/FLASH90

הצעיר שהצליח להשתנות "בלי פסיכולוגים ופרופסורים" | הגאון רבי יעקב אידלשטיין זצ"ל על כח הבחירה שיש לכל אחד

בחיים ולא במות. מה אומרת כאן התורה? שלאדם יש כח בחירה. הוא יכול לבחור חיים ומות, טוב ורע לעצמו. בחיים הרבה אנשים לא מרגישים את זה. ניגש אלי פעם אדם צעיר. היה זה כמה חודשים אחרי החתונה שלו, ואומר - "לאשתי יש תלונות", והתחיל לספר על מה. אמרתי לו: נו, אז למה באמת אתה לא עושה משהו, מתנהג בדרך שהיא תהיה מרוצה? הוא אמר - "המנהג שלי כך וכך, אז 'אני כזה', והיא התחנתה עם אדם כזה, וצריכים להסביר לה שאם היא רצתה חתן כזה היא לא צריכה להתלונן"... אמרתי לו - ומי אמר שצריך תמיד להשאר ככה? אמר - "זה הטבע שלי". אמרתי לו - "זה לא טבע שמוכרח להיות כך תמיד, אתה התרגלת להיות כך אז נשאר ההרגל הזה. אתה יכול להתרגל להיות אחרת"... הוא אמר שהוא יחשוב על כך. אחרי שנה פגשתי אותו, הוא אמר שהוא חשב על הדברים ודיבר עם ראש הישיבה שלו, והוא יעץ לו באמת, בלי ללכת לפסיכולוגים ולפרופסורים, שהוא יחליט בעצמו שאם הוא משאיר את אשתו לבד ונשאר כמה שעות

לפעמים בני אדם אומרים בלי שכל: 'אני כזה!' אף פעם לא תשנו אותי. יש לי אופי כזה... כך וכך אחוזים של כעס יש בי, ובנסיבות כאלה אני כועס. 'אני כזה' - שאני נוהג כך וכך עם הכסף ולא רוצה לוותר. 'אני כזה' - שאם פלוני פגע בכבודי, אני נוהג להגיב תגובה כזאת של ברוגז עשרה ימים, או לא לענות לו, כי - 'אני כזה'... זה לא נכון. רק בעל חיים 'כזה' קיים עם המידות שלו ביציבות ללא שינוי. בן אדם יכול ומסוגל לשנות את עצמו לטובה. כל אדם ואדם מסוגל... פרשת השבוע היא פרשת נצבים. בכל שנה יוצא שקוראים את הפרשה לפני ראש השנה... כל הפרשה מתאימה כשמדברים על חשבון הנפש ועל ההכנה ליום הדין. כתוב: "ראה נתי לפניך היום את החיים ואת הטוב ואת המות ואת הרע". "את החיים ואת הטוב" - אם תעשה מעשה טוב יהיה לך חיים; "את המות ואת הרע" - אם תעשה מעשה רע, אז מות. אח"כ כתוב בהמשך הפרשה: "ובחרת בחיים למען תחיה אתה וזרעך". אתה תבחר

וכך הוא חושב שאין מה לשנות. גם בעניינים של יצרים, אם אדם אוהב לאכול דוקא את זה, או שאוהב התנהגות כזאת... או שאומר "נולדתי כזה שאני צריך להגיב מיד", דברים כאלו שקשורים עם התנהגות של המידות הרעות והמידות הטובות - לזה אין תירוץ של 'אני כזה' ולכן אני לא חייב להשתנות, והוא מתכוין בעצם לומר שמן השמים לא יענישו אותו על מידות רעות, כי מה בעצם רוצים ממני? - 'אני כזה!'

על זה אומרת התורה: 'נתתי לפניך' - לאדם יש בחירה.

(מתוך גיליון 'און יעקב')

מחוץ לבית, לפני זה הוא צריך להודיע לה כמה זמן הוא יעדר, או שיתקשר אליה, ולפני זה לסכם איתה. והנה, זה שאמר אז "אני כזה"..." "אני לא רגיל לתת דין וחשבון, אני יוצא, וכמה שייצא לי להיות מחוץ לבית אני אראה אחר כך" - אחרי שנה הוא אמר לי שהוא ראה שבאמת הוא השתנה, ועכשיו אשתו שמחה. הבאתי רק דוגמא אחת.

התורה אומרת 'ובחרת'. יש אנשים שטועים ומתרגלים להתנהג עם יצר מסויים, והוא חושב שזו המציאות שלו. כמו שאדם נולד עם ראייה לקויה, מספר משקפיים כזה וכזה, אז הוא נולד ככה.

הסיפור היומי

הכל הפנו את מבטם לעבר האיש, אך הלה לא הצליח להוציא אפילו הגה מפיו, רק באצבעו החווה לעבר הבנין הגדול שממול. המתפללים הביטו לשם, והמחזה המצמרר שנגלה לעיניהם הכה אותם בהלם מוחלט...

מאורע דרמטי שהתרחש לפני שנים רבות בקלויז דחסידי באיאן בשכונת רמות, והתבוננות שניתן להפיק ממנו לקראת יום הדין הקרב

הרב אליהו שור

סיבותיו? זאת ניווכח לאחר שנכיר קצת את האיזור והסביבה. באיזור מירסקי מול הקלויז המדובר שוכן לו בנין ישיבת הר"ן, בנין גבוה הוא בעל ארבע קומות, והוא שוכן על הר גבוה שמצדו האחד תהום פעורה לרגליו!

מחמת גובה הבנין וההר שמתחתיו, הרי שכשהיו עומדים על גגו יכלו להביט להתבונן בכל מרחבי ירושלים רבתי, אפילו בבית המדרש 'בעלזא' הבחינו משם...

דא עקא, שהגג, גדר אבנים רחב סביב היה לו, ומשום מה רק מעקה נמוך וקטן סבב אותו, בלא מעקה ראוי הסוגר את המרחב. הוי אומר גדר קטן שאפשר לטפס עליו ללא שום קושי, עם מעקה נמוך מאוד. מתכון בטוח לאסונות!

בכל העיתים היה גרם המדרגות המוביל אל הגג סגור ומסוגר על מסגר וברית, אך בשבת זו היתה הדלת לגרם זה פתוחה, משום מה...

שני ילדים, אחים, חמודי עין ומשובבי לב, בנים לאחד ממתפללי הישיבה, התגנבו דרכו ועלו אל הגג בשובבות ילדים... קרבו שני הילדים אל גדר הגג, והתפעמו מהמראות המשכרים ומהנופים המשובבים, הן את כל ירושלים ראו דרכו.

האחד גרר כסא, הצמידו עד לגדר האבנים הנמוך ונעמד עליו והתבונן באווירה של ירושלים ובאורה, ואילו אחיו התיישב על הגדר ממש (עם מעקה נמוך מאד עליו. מפחיד!) בלא אומר ודברים. כך ישבו שניהם בשלוה מוחלטת ובהנאה גלויה. כאשר, להזכירכם, רק מעקה קטן סובב אותם, ורק את רגליהם הקטנות, אך כל גופם חשוף לרוח השמים ופרציו, וכפסע הוא ביניהם ובין היפך החיים ח"ו!

במראה הזה הבחין המתפלל וקריאת הצלה נפלטה מפיו

דודי, הרה"ח רבי יעקב רבינוביץ שליט"א, משפיע בחסידות באיאן לצאן קדשים, הוא שסיפר לי את הסיפור דלהלן. וליתר דיוק, ולמען לא נשגה בפרטים כלשהם, אף שלח לי את כל הסיפור בכתובת ידו המדוקדקת. להלן אף נצטט קטעים ממכתבו זה.

רבי יעקב גדל בנערותו בשכונת רמות פולין, שם התפלל תמידין כסדרן ומוספין כהלכתן בקלויז דחסידי באיאן - רוז'ין אשר בשכונת רמות ברחוב מירסקי. התפילות נערכו בהתרוממות ובהתלהבות כמנהג חסידים ואנשי מעשה, בשבתות כבימים טובים בתפילה ל'קבל ברחמים וברצון את תפילותינו!' באחת השבתות זה קרה.

או כלשונו הרהוטה במכתבו: "היה זה אחד מהמראות המפחידים ביותר שראיתי בחיי! באמצע קריאת התורה ביום שבת, בקלויז שבשכונת רמות, אחד המתפללים שהקפיד לעמוד בשעת הקריאה צעק לפתע בקול חנוק בבהלה: 'הצלה! הצלה!' הציבור נבהל ביותר. "מה קרה?" הפנו כולם את ראשם לעברו. "מדוע צריך 'הצלה'?"

אף הבעל קורא עצר ממרוצת שטף קריאתו לנוכח קריאת ההצלה הבהולה. לפני כולם היו מופנות לעבר האיש שעצר את הקהל בקריאת 'הצילו'. הלה לא היה יכול להוציא אפילו הגה מפיו, רק באצבעו החווה לעבר הבנין הגדול שממול...

המחזה שנגלה לנגד עיני המתפללים היכם בתדהמה מוחלטת. הפחד הרעיד אותם תוך שיתוק חושים מוחלט. ופיהם היה פעור נוכח המחזה, ואף לסוגרו לא יכלו...

מה היה המחזה המפחיד שכה הצמיח את הקהל, ומה היו

אף סיבת התפשטותו מכל לבושו וצרור מפתחותיו היתה בהשכל ודעה. וזאת כדי שבריצתו אל עבר הילדים ובהשתחלו הגגה, לא ישימו אלו לב אליו. שכן יתכן שאילו ישימו הילדים לב לפתע למבוגר המתקרב אליהם, יבהלו כהוגן ויזוזו על מקומם. מתפללי הקלויז עקבו בדאגה רבה אחר ר' פסח. כשהם 'משתאים ומחרישים לדעת' היצליח להציל את הילדים ברגע האחרון. או שמא לא. ח"ו.

הם רואים אותו שועט אל עבר הבנין של ישיבת הר"ן. מטפס במדרגות המובילות לגג בשקט מוחלט, כשהוא צועד על ארבעתיו, לכל ישמע קולו בבואו אל הגג, שכן אם ישמעו הילדים את קולו, יהיה חלילה האסון בדרך מיד. כך עקבו אחריו בסקרנות רבה מהולה בחרדה עצומה.

ולבטח סקרנים אתם. ההצליח ר' פסח אם לא? נעביר את השרביט לדודי רבי יעקב המתאר את ההתרחשות הדרמטית: "כאשר הגיע ר' פסח אל הגג, רכן על הרצפה כמו נחש, עד שהתקרב אליהם, וכל זאת מבלי שראו או שמעו אותו מתקרב. ואזי התרומם בשקט בשקט מתנוחת שכיבתו, כאשר רק שתי ידיו מורמות אל על. ומבלי שירגישו, לפתו ידיו של ר' פסח את שני הילדים, כשהוא מקיפם ונועלם בידי לבל יפלו, וכך החזיקם בחוזקה עד שנעמד על רגליו, הורידם בבטחה ושילח אותם לביתם!"

אהה. אנחת רווחה התפשטה בקרב קהל המתפללים שראו בסיום כי טוב, והאיך ר' פסח אכן הצליח להציל את הילדים ממוות לחיים!

[רבי יעקב מוסיף במאמר המוסגר: "אגב, אבי מורי הרה"ח רבי שמואל ז"ל שהיה הגבאי של הקלויז, לא נח אחרי מעשה כזה, ועשה הכול, וכעבור אך ימים אחדים, כבר עשו מעקה גבוה סביב כל הגדר!"]

עתה בואו ונחשב חשבונו של עולם. ר' פסח אכן הצליח להציל את הילדים. אך את מופע האימים שהתחולל בקרב המתפללים לא הצליח לעצור.

שכן, על אף שבמושגי שעון לא התרחשה הדרמה זמן רב, כדקה וחצי התחוללה כל המהומה, לא יותר, אך במקרים כאלו של פחד וחרדה, ובסיטואציה דרמטית שכזו, הרי שכל שניה נדמית היא כנצח. ובפרט במקרה זה שהחשש לילדים הולך וגובר, והאופק להצלה אין. לבטח צרוב מקרה זה בזכרונם של המתפללים בצרבת של ברזל כשעות של פחד, אימה וחרדה!

עתה ננסה לדרג את התנהגותם של כל הנוגעים בדבר וכל המעורבים בסיפור. הנכונה היתה אם לא? ובאיזו מידה? אין ספק שגיבור הסיפור הוא ר' פסח שלא איבד את קור רוחו, ושלט באירוע בהשכל ובדעת, לדעת מה תפקידו והאיך עליו

במהרה. בוקה ומבולקה השתררו בקלויז בן רגע. המראה היה נורא ואיום. מראה של שני ילדי חמד שלא טעמו טעם חטא שיתכן שתוך שניות אינם בחיים! כאשר התרסקות השעיר לעזאזל ביום הכיפורים, אך משל תהיה לנוכח מה שעלול לקרות עמם בהתרסקותם לתהום ח"ו!

המתפללים איבדו מהרה את עשתונותיהם. חלקם רצו למהר לפתוח את החלונות ולצעוק בקול גדול לילדים שיסוגו במהרה, עקב סכנת החיים הנשקפת למולם. אך קריאה זו היא מתכון בטוח לאסון נוראי תוך שניות, באשר הילדים ייבהלו מאוד ויתחילו להזיז גופם לכאן או לכאן, וכל תזוזה שלהם במיקום הקריטי שלהם - כשרוב גופם נמצא מחוץ לגדר, תרסקם חלילה בצורה מוחלטת אל התהום הפעור!

אחרים רצו לצאת לרחוב להזעיק עזרה מכאן או משם, מתכון שיתכן שאף הוא נידון לכישלון, שכן עד שזעיקו עזרה, הילדים כבר עשויים חלילה להיות ללא רוח חיים. מאחר, שכאמור, כל תזוזה ולו הקטנה של האחים בעת הזאת יכולה להובילם למוות בטוח!

המצב היה נראה אבוד. היו גם מתפללים שלנוכח המחזה המחריד, מיהרו לכסות את ראשם בטליתותיהם, לסגור את עיניהם ולאטום אוזניהם, לבל יהיו עדים או נוכחים לאסון הכבד שעלול להתרחש תוך שניות.

בקיצור, אובדן עשתונות מוחלט!! כאשר בכל העת הזאת יושבים להם שני הילדים על גדר האבן המקיפה את הבנין, רוב גופם חשוף לרוח השמים. וחוף ממתפללי הקלויז אין איש שרואה אותם ואת האסון הכבד שבדרך... נראה היה שהרכבת כבר יצאה מן התחנה, לדרך אל-חזור ר"ל. הכל התרחש תוך שניות. הבלבול והפחד שימשו בערבובייה, שיתוק השכל ואיבוד העשתונות היו מוחלטים.

היה רק אחד שלא התבלבל. החסיד רבי פסח ברנדווין קראו לו.

[במאמר המוסגר מספר דודי: שלדאבונינו נלקח מעימנו ר' פסח זה לפני שנה ושלושה חודשים, בהיותו עדיין צעיר לימים. כאשר מלבד לב הזהב שלו שהיה פתוח לכל אחד ואחד, בפרט לשבורי לב, ידע גם להגיש 'עזרה ראשונה' בכל עת מצוא, ויהודים רבים חבים לו את חייהם. חבל על דאבדין"].

ר' פסח לא איבד את עשתונותיו ולו לרגע. מהרה קלט את המצב לאשורו, ומיד לקח את הפיקוד. הוא הורה לכולם להישאר לשבת בשקט, לבל ינסה אחד לצעוק לעברם לא מעבר לחלון, לא מהרחוב. באשר כאמור קריאה זו, זרז היא להביא אל מותם של הילדים התמימים ח"ו.

תוך כדי כך הסיר את הטלית מעל כתפיו במהרה, פשט את הבעקישטע ואת הטלית קטן מעל גופו, זרק את צרור מפתחותיו ארצה, ואף את נעליו חלץ בזריזות, ורץ לעבר הבנין ממול.

כל זאת עשה ר' פסח בשניות אחדות תוך הפעלת שיקול דעת מפתיע ובקור רוח מושלם!

השנה, הרי הוא בשבילם אך יום חג, וההכנה לקראתו מסתכמת בדאגה ל'סימנים' השונים, לקניית המקום המכובד בבית הכנסת ולבגדי החג. בכך מסתכמת הכנתם ליום הדין!
אף במהלך יום הדין עצמו נתונה דעתם כל העת לגודל הקהל, לרוחב הפארענטשע'ס בחצרות הצדיקים השונים, לסלסולי החזן בקטעים המרגשים ולאי הצלחתו של הבעל תוקע בהשמעת תקיעותיו....
בהבלים אלו נתונים דעתם. רק לא במהות יום הדין ובמעשים והפעולות שתובעים מעימנו בעקבות כך!
מרותקים הם לנופים הקסומים - הקהל, החזן ובעל התוקע, ואינם שמים לב שהגדר יכולה להתמוטט בכל רגע ואזי כבר יהיה מאוחר...
והרי בהצלת עולם מלא אנו עוסקים, שכן כל אחד כלפי עצמו, הרי הוא עולם מלא, וחובה עליו להצילו ע"י עצמו!
וכיצד יתמכר לנופים הקסומים ויתעלם מהתכלית האמיתית של יום הדין?!

נעבור לסגנון אחר של אנשים.
ישנם כאלו שאכן מבינים את משמעות יום הדין ופחדו, אך מרוב פחד וחרדה הרי הם מבולבלים לגמרי ואינם יודעים מימנים ומשמאלם.
תוהים באיזה קטע לכוון, איזו קבלה טובה לקיים, ובמה לגשת אל ימי ראש השנה.
רק את החרדה הם מרגישים. אך היא אינה גוררת מעשה בעקבותיה, והתוצאה היא שהם טומנים ראשם בטליתותיהם כתוצאה מהבלבול הנרחב בו הם שרויים!

לעומתם ישנם יהודים שהם, כר' פסח בסיפורנו... מבינים את משמעות יום הדין ופחדו, ויודעים הם גם את אשר מוטל עליהם לעשות ולפעול. בהתאם לכך הם תופסים פיקוד, מכריחים את יצר הרע לזוז הצידה, ופועלים באופן אקטיבי להינצל ביום זה ולהיכתב בספרן של צדיקים!
הם מכוונים בתפילה כראוי, שופכים הם ליבם כמים ומתחננים קדם מרן די בשמיא שיוציאם זכאי בדין.
ובמקביל אינם מסתפקים רק בתפילה, אלא אף משתדלים לעשות מעשה, בקבלם עליהם 'קבלות טובות', לשנות את הרגליהם הבלתי נכונים, ומשתדלים לעמוד בהם. ועל ידי כך זוכים הם להינצל ביום דין זה, להיכתב ולהיחתם בספרם של צדיקים גמורים ביום ראש השנה.
וזוכים הם - - -
להציל עולם מלא מרדת שחת.
עולמם שלהם!!

לפעול. אין ספק שהוא הוא הדוגמא לאדם היודע איך להתנהג בכל מצב. קטן וגדול, לפי הצורך.
אין ספק. הוא הבין את הענין, שלט בו, עשה מעשה, והציל חיי נפש של שני ילדי ישראל תמימים וטהורים! שני עולמות שלמים של תינוקות של בית רבן שלא טעמו טעם חטא מעולם!
אין זכות גדולה מזו!
מצד שני, מתפללי הקלויז הרבים אף הם הבינו את גודל הסכנה, והחרדה תקפה אותם בעוצמה. אך הם לא ידעו לתרגם את הרגשות לשפת המעשה, כאשר מבולבלים היו לנוכח הסיטואציה המחרידה ולכן לא עשו מעשה למען הצלת הילדים. זהו חידולן חושים מסוים לנוכח הנסיבות.
ובודאי אלו שטמנו ראשם בטליתותיהם לבל יחזו באסון המתקרב, אין לך בלבול גדול מזה. (ובכל זאת איננו יכולים לשופטם לכף חובה, הרי במרכזו של אירוע טראגדי היו המה שרויים!)
היחידים שלא היו בליבם כלל לא פחד ולא מורא, היו איך לא - - -

שני האחים!!! הילדים...
הם שהיו את המקור לדרמה הגדולה. הם ישבו בטח, התבוננו בנופים הקסומים בשלוח מוחלטת, ולא חשו בסכנה הגדולה העומדת לפתחם...
האם זה בא מהפעלת קור רוח? מיישוב הדעת כלשהוא?
לא! לא! ולא!
יישוב הדעת והרוגע בו היו שרויים, נבע אך ורק בשל אי ידיעת מצבם ועתידם, בשכלם הקט לא הכירו את אשר עומד לפניהם, ועל כך שבכל רגע הם עלולים לסיים את חייהם!
זאת אומרת, שישוב דעתם אינו נחשב למעלה אצלם כלל, רק מרוב חוסר שכלם בא להם כך!
ויתכן לומר ש - - -

כך אנו נראים ביום ראש השנה!
עומדים אנו לקראת יום הדין הגדול והנורא, בו יחרץ גורלו של כל אחד ואחד מבאי העולם, אם לחיים ואם למוות, כאשר כפסע הוא אצל כל אחד בין החיים והיפך החיים.
עד שאפשר להגדיר את מצבנו, שאנו מצויים כמעט במצב מדויק של שני הילדים שעמדו על הגדר תוך סכנת חיים עצומה, שיש סיכוי שתוך שניות כבר לא יהיו בעלמא דידן!
כך אנו!
כל אחד ואחד מצוי לפני יום גורלי בו יקבע עתידו בעולמנו דידן, כאשר פסיעה אחת בלתי מחושבת יכולה להיות הרת אסון ח"ו.
הפחד אמור להקיף את כולנו, הן יום הדין פחד אימים הוא משרה!
אך משום מה ישנם כאלו שאינם מבינים את משמעות יום הדין ופחדו, ואינם מתעמקים בהשלכותיו. ולכן כשמגיע יום ראש

האם ראוי להנך ילדים לאמירת סליחות? על אילו קטעים יש להקפיד במיוחד לא לדלג? ומתי צריך להתפלל שחרית לפני אמירת סליחות

Aharon Krohn/Flash90

לקט תשובות ממרן הגר"ח קניבסקי שליט"א בעניני סליחות

4. אם מחמת שמשכים מוקדם לאמירת הסליחות לא יתפלל תפילת שחרית בזמנה, או שלא יתפלל כראוי, יותר טוב שלא להשכים, ויאמר סליחות בחצות.

5. מי שאיחר לקום, ואם יאמר סליחות לפני התפילה יאחר זמן קריאת שמע עם ברכותיה של המג"א, עדיף שיקדים להתפלל ואחר כך יאמר הסליחות. ואם איחר עד זמן קריאת שמע של הגר"א, יש לו להקדים ולהגיד קריאת שמע אף בלי ברכותיה, ויאמר סליחות ואחר כך יתפלל.

6. מי שלא אמר סליחות בבוקר, והגיע זמן מנחה והוא רוצה להשלים הסליחות (כיון שאפשר לאמרם כל היום), טוב שיאמר הסליחות קודם למנחה ואחר כך יתפלל, וכמו בשחרית שאומרים אותם לפני שחרית וכהכנה לשחרית.

(גיליון 'דברי שיח' מתוך 'האלולים קודש לה')

1. טוב הדבר שגם נשים יאמרו את הסליחות, אכן, יכולות להקל על עצמן לומר סליחות אף לפני חצות (כמובן בלי י"ג מדות), כיון שהן צריכות לישן מספיק כדי לטפל בילדים ובשאר צרכי הבית וכו'. אך התחננון שלאחר הסליחות יאמרו בלי נפילת אפים, שאין זו דרך כבוד שנשים יפלו.

2. לגבי חינוך ילדים לומר סליחות, כתב רבינו "שהכל תלוי לפי גדלם והבנתם"

3. יש פסוקים הנדפסים לומר לפני כל סליחה וסליחה, פסוקים מהתנ"ך אשר עליה מיוסדת הסליחה. ואמר רבינו שאף אותם שמדלגים איזה סליחות, וכמו שיש מנהג אצל בני ישיבות בעשרת ימי תשובה וערב ראש השנה, אבל אותם הפסוקים אין לדלג, כי הם עיקר הסליחה

יהלומים מגדולי ישראל

למחרת שוב הגיעה המרכבה הצבאית ההדורה ונעצרה ליד חנותו של פייביש. גם הפעם קפצו ממנה שני קצינים במדים מגוהצים, אבל פניהם לא בישרו טוב. אגרוף שהלם על הדלפק היה הפתית, וזוג אזיקים הבהיר את רצינות הדברים...

טובה תחת רעה: מעשה מופלא שהתרחש עם רבי נחמיה ראב"ד בריסק, ופורסם רק לאחר פטירתו

אבל עיניה של התופרת המבוגרת לא היו שמחות. "כואב לי הלב על הפרנסה של הרב", היא אמרה ונאנחה, בתוך כך שהיא נוטלת את סרט המידה שלה מעם השולחן, "מי יודע אם לא יעזבו אותו כל הלקוחות, וישאירו את חנותו ריקה ושוממה..."

המודעות שתלה פייביש לא נעלמו גם מעיניו של רבי נחמיה, ראב"ד בריסק, שניהל חנות בדים כדי לפרנס את משפחתו. רבי נחמיה לא רצה להשתכר מרבנותו ומדיינותו, ולשם כך פתחה רעייתו הצדקת חנות. לעיתים, כשהייתה הרבנית נאלצת לשהות בביתה, היה הראב"ד מגיע אל החנות ומחליף אותה, יושב בעצמו בחנות ומשרת את הלקוחות...

במשך שנים התפרנסה משפחתו של הרב מממכר האריגים לתושבי העיר, עקרות בית חרוצות רכשו שם אריגים לתפירת

אל ביתה של גינדל התופרת התקרבו אם ובת בפסיעות נרגשות; לא בכל יום ניגשים לתפור נדוניה לכלה שעומדת להקים בעזרת ה' בית בישראל. בין קפלי האריגים הנאים שבידיהן נשזרו גם תפילות ותקוות ודמעות--

גינדל הייתה עניינית ומיומנת, כמו תמיד. הסירה לרגע את משקפיה ומישהה במקצועיות את האריגים שהושיטו לה השתיים. "סחורה משובחת, מעניין שלא ראיתי את הדגמים האלו בחנות של הרבנית..."

שורה, אם הכלה, נהנתה לקבל אישור על הבחירה המוצלחת שלה. "העדפנו לקנות בחנות החדשה של פייביש, הוא תלה מודעות על מחירים זולים יותר, ואני שמחה לשמוע ממך שגם הסחורה אצלו טובה..."

אם לא נגזר כך משמיים. אף עסקה ששייכת להם אינה יכולה להילקח מהם, בלעדי רצונו של מקום, אף רובל שהם היו אמורים להרוויח מאנשי הצבא אינו יכול לשכון תחת זאת בקופתו של שום מתחרה. ופייביש?

כן, פייביש היה בסך הכול המקל. ה'חייב' שדרכו התגלגל אליהם רצון ה'. האם יש טעם לכעוס על אותו מקל, לנטור לו איבה או לרצות לנקום בו חלילה???

למחרת שוב הגיעה המרכבה הצבאית ההדורה, והפעם היא נעצרה ליד חנותו של פייביש. גם הפעם קפצו ממנה שני קצינים במדים מגוהצים, אבל הפנים שלהם לא בישרו טוב-

אגרוף שהלם על הדלפק היה הפתיה, זוג אזיקים שנשלף מהכיס הבהיר את רצינות הדברים. "מחיר זול הצעת לנו, נוכל יהודי", סינן הגבוה מבין השניים בזעם, "את הרווח האמיתי שלך תכננת לגרוף על ידי אונאה במדידות..."

הקולות והמראות משכו קהל של סקרנים שהצטופפו סביב החנות. לא בכל יום מתרחש כאן, בבריסק שלהם, אירוע משמעותי כזה-

"חשב לעשות עליהם קופה, לא ידע עם מי יש לו עסק", התלחששו "מביני דבר", בתוך שהם נדים בראשם לפייביש המסכן.

"עכשיו זה יעלה לו ביוקר. הוא ישב כמה שנים בבית הסוהר, וגם יצטרך למכור את החנות כדי לשלם את הקנס שיטילו עליו", ידעו אחרים לנחש.

חיוור כמו הקיר" ורועד בכל איבריו ניסה פייביש לגשש אחר כיסא לשבת עליו, בטרם יקרוס. היטב ידע הוא כי הצדק איתם... ובכל זאת, אולי יצליח להסביר משהו לקצינים המאיימים. אולי ינסה לשכנע אותם שרק תקלה בלתי נעימה קרתה כאן... אבל לשונו דבקה לחיכו מרוב אימה, והחנות על מדפיה העמוסים החלה לחוג סביבו, כשהקצינים עזי המבע מיטשטשים מול עיניו. ופתאום הוא קרס תחתיו אל הקרקע, מעולף.

בחסות המהומה שקמה, והניסיונות לעורר את פייביש המסכן מעלפונו, לא הבחין אף אחד בדמות שפופה שחצתה בריצה את השביל המוליך אל החנות, נצמדה אל החלון האחורי שלה - השליכה משהו פנימה.

משם התרוממה הדמות, וכאילו כלום לא קרה, מיהרה להתקרב אל בעל החנות שעדיין היה שרוע מעולף על הרצפה. רבי נחמיה. "פייביש, פייביש", הוא לחש לו לתוך אוזנו, "השלכתי לתוך המחסן שלך את ה'ארשין' שלי. פתח את העיניים, קום והתאושש, הם יראו שיש ברשותך 'ארשין' ויניחו לך לנפשך". 'ארשין' - מכשיר מדידה מדויק שאושר על ידי הממשלה. עצם הימצאותו של מכשיר כזה בחנות הינו אישור לכך שהמדידות בהן על פי החוק.

שום הרהור של 'מגיע לו'. שום בדל מחשבה על ההתנהגות הבלתי מוסרית אתמול. רק רצון אמיתי לעזור ליהודי הנתון בצורה.

מצעים ווילונות, אימהות צעירות בחרו שם פיסות בד מתאימות לתפירת בגד חדש לחג לינוקא שלהם, ילדי בר מצווה נרגשים הצטיידו שם לקראת יומם הגדול, ואף רבים מתושביה הנוכריים של העיר בריסק, שהכירו את בעלי החנות וסמכו על אמיונותם, העדיפו לבצע שם את קניותיהם.

וביום אחד לא בהיר בכלל החליט פייביש לפתוח חנות מתחרה, והוא בחר לעשות זאת סמוך ממש לחנותו של רבי נחמיה. ולא זו בלבד, אלא גם הכריז על מחירים זולים יותר כדי למשוך עוד ועוד לקוחות אל חנותו החדשה.

אף מילה לא יצאה מפיו של הראב"ד על המתחרה שהיה לפגוע בפרנסתו, גם לא על הניסיונות הברורים שלו לפתות את הלקוחות. פרנסה היא משמיים, שוב ושוב הוא שינן את זה לעצמו ולבני ביתו, ואף אחד, גם לא פייביש והחנות החדנייה שלו, אינו מסוגל לגרוע ממנה כמלוא הנימה.

מרכבה הדורה עצרה בפתח חנותו של רבי נחמיה. סמל צבאי שהתנוסס עליה הוסיף לה חשיבות. שני קצינים מגוהצי מדים ועטורי דרגות יצאו ממנה ופנו להיכנס פנימה, אל תוך חנות הבדים המשפחתית של הרב.

ריצה, אשת השוחט של הקהילה שהייתה עסוקה בבחירת אריג נאה לשמלות שאותן תתפור לשתי בנותיה לקראת החג המתקרב, וזה קצת הצידה ופינתה להם מקום. "לקוחות חשובים הגיעו", היא הסבירה לילדות שלצידה, "הם, בוודאי מתכוננים לבצע כאן רכישה משמעותית הרבה יותר מאיתנו". רייצה הייתה מהלקוחות הנאמנים של החנות, שלא עזבו אותה לטובת החנות המתחרה, ובליבה חשה כעת שמחה על הרווח המשמעותי הצפוי לרב ולרבנית מהעסקה הזו עם אנשי הצבא.

גלילים נשלפו מן המדפים ונפתחו זה אחר זה מול הקצינים המגוהצים. סחורה איכותית, משובחת וטובה נפרסה לפניהם על הדלפק, בתוספת הסברים אדיבים וייעוץ מקצועי. הצעת מחיר מסודרת נכתבה על דף מכתבים רשמי של החנות.

"נצא רגע לעשן סיגריה, נסכם בינינו על סוגי האריגים שעדיפים לנו, וכבר נחזור", הודיעו השניים, הסחורה כולה נשארה פתוחה על הדלפק, ממתינה להם--

אבל גם מחוץ לכותלי החנות המתין להם אי מי פייביש.

היטב חרה לו, כשהבחין במרכבה הצבאית הנעצרת ליד פתח חנותו של הרב. לקוחות כאלו בדיוק הוא צריך בחנות שלו. ובדיוק לשם כך הוא הרי הוזיל את המחירים. צריך רק למצוא רגע מתאים כדי לפתות אותם....

ולרגע הזה הוא ארב מחוץ לחנותו של רבי נחמיה. ואף מיתר לא פקע בליבו, מול העוולה שהוא גורם במו פיו לבעליה של החנות הוותיקה, ואף שריר לא זע בפניו למראה ערימות האריגים שנותרו שם מיותמות על המדף---

באותו ערב ישבו הרב והרבנית וחזקו זה את זה באמונה ובביטחון בקב"ה. אף אדם בעולם אינו יכול ליטול מהם לקוח,

לקוחות בדרכי עורמה מתוחכמות. ואולי?!--
אבל פייביש, שכבר היה מוכן לכל תנאי שלא יהיה, לא
האמין למשמע אוזניו. "תבטיח לי, פייביש, שעד יומי האחרון
לא ידע אף אחד בעולם ממה שהתרחש כאן היום. יחשבו כולם
שה'ארשין' היה ברשותך מאז ומעולם, ולא יעלו בדעתם שיש לי
קשר להימצאותו במחסן" - זה היה התנאי שהציב רבי נחמיה מול
המתחרה שלו.

ורק אחרי פטירתו של הראב"ד התפרסם הסיפור המופלא
והכה גלים בעיר.

(מתוך הספר 'שו"ת רבי איסר יהודה הובא במשמרת השלום אלול תשפ"א הובא ע"י
הרב פנחס זרביב מכון למעשה לתגובות ולחומר נוסף p0583271323@gmail.com)

בתוך רגעים ספורים התקפלו אנשי הצבא, על מסמכיהם
ואזיקיהם, ועזבו את המקום, מאפשרים לפייביש המבוהל עד
מוות להתחיל לנשום לרווחה. הרי אם הוא משתמש ב'ארשין'
הממשלתי ומוודד בעזרתו את האריגים הנמכרים בחנות, אין שום
בסיס לטענות כלפיו...

"איך אוכל להודות לך, רבי?" הוא לא ידע את נפשו מול
אצילות מידותיו של רבי נחמיה.

לרבי נחמיה הייתה כעת דרישה אחת מן המתחרה המבויש
שמולו, וליבו של פייביש החסיר פעימה. מן הסתם הוא יבקש
ממנו עכשיו כי יסגור את חנותו, או לפחות יעביר אותה למקום
מרוחק... אולי יתנה עימו כי ייזהר על נפשו ולא ינסה שוב 'לגנוב'

077-2222-666 או *4992

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

סגולות וישועות

**מידי פעם בפעם אירעו בכביש תקריות לא נעימות מצד בני
הכפרים הפלשתינאים בסביבה, ורעייתו של מיודענו חששה
שבעלה ייסע בכביש זה בקביעות. היהודי נכנס למרזן הגר"ח
קניבסקי שליט"א ושטח בפניו את חששותיה של רעייתו**

Gili Yaari / FLASH90

סגולה להצלחה ביום הדין - להיות אדם שהציבור צריכים לו

משום שהמושג 'טרמפים' אינו מתאים לרוחנו ולדרגתו הרוחנית.
אך אתה עצמך, מדוע שלא תסכם איתו מראש שתקח אותו
ברכבך. הרי בכל מקרה אתה חולף על פניו בכל ערב".

"אבל אבא! לפעמים אני עסוק בשיחה בדיבורית ואינני רוצה
שאנשים אחרים יקשיבו לשיחה!"

"אתה צודק, בני יקירי. על הנסיעות האלה כלל לא באתי אליך
בטרוניה. גם לא על הנסיעה בה נסעת עם רעייתך ושניכם רציתם
לשוחח ביניכם. אני מתכוון ל-36 הנסיעות הקצרות שלך במהלך
חודש אלול. מדוע לא חשבת על הבנים שלי? מה עם היהודי עם
שני הילדים שיצא מביתו, ממש מהבנין הסמוך, בדרך לתחנת
האוטובוסים, ב-7 בערב, כשהוא ממחר מאד לרופא השיניים של
בתו הקטנה?? הרי ראית אותו ממחר לכיוון התחנה. מדוע לא
הצעת לו עזרה, כשבכל מקרה ישבת כבר ליד ההגה ורצית לנסוע
לחלק העליון של העיר?!"

"אבא, אני מבקש סליחה ומקבל לעצמי לעתיד להתחשב יותר
באחרים ולהפוך את מכוניתו למקום של חסד".

"נפלא, בני אהובי. קיבלתי את סליחתך ואת קבלתך לעתיד.

הוא עמד בתפילה, בעיצומו של ראש השנה. ביקש, התחנן,
התחנן, אפילו בכה. "אבא! אתה הרי אבא שלי! אז אנא!"

ואבא שלו ענה, כך שמע הוא, דרך משל, מתוככי חדרי ליבו,
מקול נשמתו הפנימי, המפעם בקרבו: "אם אני אביך, אם כן כיצד
התייחסת אל האחים שלך? האם אחיך אינם הבנים שלי?"

"בודאי אבא", השיב היהודי מתוככי נשמתו, "אוהב אני כל
יהודי כנפשי. אוהב אני כל אחד ואחד מאחי היהודים, ולא משנה
מאיזה חוג ועדה הם. כל בניך אהובים!"

"אם כך, מדוע שלשום, בשמונה ושלושים בבוקר, חלפת
ברכבך ליד תחנת האוטובוס ולמרות שראית את מגיד השיעור
הממתין בתחנה, לא עצרת לו? מדוע כשאתה נוסע במכוניתך
בכל ערב, אינך קובע מראש עם חברך, שנוסע לאותו האזור,
שייסע איתך? הרי יודע אתה כמה זמן מתבזבז לו, כמה עגמת
נפש, להמתין לאוטובוסים עמוסים בנוסעים. והאברך מרחוב
שמאי, שעומד בכל ערב בתחנה, ואתה הרי יכול בקלות לסייע
לו להגיע לכולל-ערב מהר ורגוע יותר ולא נוטף זיעה. מדוע אינך
מביט בו אפילו?! האברך היקר הזה אינו עוצר מכונית מעצמו,

שתהיה לך שנה טובה ומתוקה!".

איתו ברכב. "זכות מצות החסד הקבועה, תשמור עליך בדרכים", אמר לו מרן שליט"א.

ואכן, בכל נסיעה הצטרפו אליו יהודים טובים, שרצו לנסוע לירושלים ולא לעד, חנם אין כסף, ובס"ד הנסיעות היומיות הלכו למישרין, ללא כל פגע ותקלה.

רבים מספרי קדמונינו כתבו שסגולה להצלחה ביום הדין הוא להיות אדם שהציבור צריכים לו. אם נקבל על עצמנו להיות קשובים יותר לצרכי האחרים, בבית ומחוצה לו, בסביבה הקרובה והרחוקה, אזי ההסתכלות עלינו תהיה כשל אדם שגם אם הוא עצמו אינו מושלם, אך טוב להעניק לו שפע, כדי שיהיו לו כוחות לסייע לאחרים לעבוד את הקב"ה. ושנוכח להמליך את הקב"ה עלינו באהבה וברצון.

(הרה"ג רבי שמואל ברוך גנוט שליט"א, מתוך מאמר ב'אספקלריא')

במשך מספר שנים ניתן היה להתקשר בכל ערב לאחד מתושבי אלעד ולהירשם אצלו לנסוע עימו ברכבו, למחרת בבוקר, מאלעד לירושלים, ובחזרה. ומעשה שהיה כך היה:

אותו יהודי יקר עבד לפרנסתו בפאתי ירושלים והוא נסע לעבודה דרך כביש 443. מידי פעם בפעם אירעו בכביש פגיעות ותקריות לא נעימות, מצד בני הכפרים הפלשתינאים בסביבה, ורעייתו של מיועדנו חששה שבעלה ייסע בכביש זה בקביעות יומיומית.

היהודי נכנס למעונו של מו"ר מרן הגר"ח קניבסקי שליט"א ושטח בפניו את חששותיה של עזרתו. מרן הגר"ח שליט"א הורה לו לגמול חסד עם הבריות ברכבו ולהציע לחפצים בכך לנסוע

החפצים בחיים - חפץ חיים יומי

חברי קנה סחורה, ואני יודע שהמוכר רימה אותו. האם מותר לי לגלות לו?

הצטרפו אלינו ללימוד היומי בספר 'חפץ חיים'

יגדיל בדבריו את העולה או החיסרון יותר ממה שהם באמת. ב. שעיך כוונתו תהיה אכן לתועלת, ולא משנאת המוכר. ג. שישער שבאמת תהיה תועלת מסיפורו, ולמשל, אם יודע שהקונה לא יעשה מאומה, ולא יתבע את המוכר, כיון שהוא איננו איש דברים וכו', אסור לו לומר מאומה, ואדרבה, עליו לשבח את המקח בעיניו. ד. אם הוא יכול לתקן את העוולה בעקיפין, על ידי שיוכיח את המוכר, יעשה כן ולא יספר לקונה. ה. עליו לוודא שהקונה לא יספר למוכר מי גילה לו את דבר הרמאות, וזאת כדי שלא להכשילו באיסור רכילות.

חברי קנה סחורה כלשהי, ואני יודע שהמוכר רימה אותו. האם מותר לי לספר לו על כך? ה'חפץ חיים', בהלכה הנלמדת היום (כלל ט' מהלכות רכילות סעיף יא) דן במקרה כזה, וכותב שהדבר תלוי: אם לפי דין תורה אין הקונה יכול לעשות עכשיו מאומה בענין [ומונה שם כמה אופנים בכך] - בוודאי שאסור לומר לו כלום. וגם אם הקונה שואל אותו, אסור; ואדרבה, עליו לשבח את המקח בעיניו. אך אם על פי דין תורה, כשיתבע הקונה את המוכר יהיה הצדק עמו והוא יוכל לחזור בו מהמקח או לקבל את סכום ההונאה, עליו לומר לחברו את האמת.

אמנם גם באופן זה עליו להקפיד על התנאים דלהלן: א. שלא

להתחיל את היום ברגל ימין

חוויה רוחנית מדי יום אצלך בחייל

הלכה, סיפורים, רעיונות, ווארטים ועוד... אקטואלי ומרתק הצטרפו בחינם לאלפי מנויים, שלחו מייל לכתובת:

dirshu@dirshu.co.il

הפורתח בכל יום..

המייל היומי של 'דרשו'.

הגאון רבי יהודה אריה דינר שליט"א

רב מרכז העיר ב"ב, ומגיד שיעור ב'דף היומי בהלכה'

שמעתי מהגאון הצדיק ר' יהודה סגל זצוק"ל, שהיאריצייט של הח"ח לפני ר"ה, וזהו ללמד את העניין של שלימות, שאדם צריך לשאוף לפני ר"ה לדעת כוחו של יחיד שישב ועמל בתורה וזכה שאת תורתו לומדים בכל העולם. וראיתי במקום שכתוב שהח"ח למעלה מתפלל עבור כל עמ"י ובפרט על אלו שלומדים את ספריו ולכן כדאי עכשיו לחזק את לימוד שמירת הלשון והמשנה ברורה.

ביומא דהלולא של מרנא 'החפץ חיים' כ"ד אלול מצטרפים ללימוד 'הדף היומי בהלכה' במשנ"ב בקבלה טובה לימים הנוראים

לקבלת לוח 'הדף היומי בהלכה' להצטרפות לתוכניות 'דרשו':
0 2 - 5 6 0 9 0 0 0

כל השנה הלכות בכל יום ניצול מהפורענויות
0723809292
תכנית שמען מיוחדת הטלולת דברי חיזוק מגדולי ישראל ושירי התעוררות

הגאון רבי חיים פסח הורביץ שליט"א

רב קהילת בעלזא אשדוד, וחבר בר"ץ מחזיקי הדת, ומגיד שיעור ב'דף היומי בהלכה'

כשאדם לומד הלכה, הוא נקשר בכל סדר יומו להלכה, וכל היום שלו נהפך לתורה/דיק, בסדר התפילה, באכילה, ובכל דיני ברכות. וכך ההלכה מלווה את אדם לכל אורך חייו.

ביומא דהלולא של מרנא 'החפץ חיים' כ"ד אלול מצטרפים ללימוד 'הדף היומי בהלכה' במשנ"ב בקבלה טובה לימים הנוראים

לקבלת לוח 'הדף היומי בהלכה' להצטרפות לתוכניות 'דרשו':
0 2 - 5 6 0 9 0 0 0

כל השנה הלכות בכל יום ניצול מהפורענויות
0723809292
תכנית שמען מיוחדת הטלולת דברי חיזוק מגדולי ישראל ושירי התעוררות

הגאון רבי יהודה אריה זילברשטיין שליט"א

רב דהסידי גור בב"ב ומגיד שיעור ב'דף היומי בהלכה'

מיום שחרב ביהמ"ק אין לו לקב"ה אלא ד' אמות של הלכה, ויש גמ' שאין לו להקב"ה אלא אוצר של יר"ש, כי ע"י שלומד הלכה - מרוויח את שתיהם שהלימוד של ההלכה מביאו לידי יר"ש. ומי שלומד כל יום וודאי שהח"ח יהיה מליץ טוב ויושר לכל יום, ובמיוחד לימים נוראים.

ביומא דהלולא של מרנא 'החפץ חיים' כ"ד אלול מצטרפים ללימוד 'הדף היומי בהלכה' במשנ"ב בקבלה טובה לימים הנוראים

לקבלת לוח 'הדף היומי בהלכה' להצטרפות לתוכניות 'דרשו':
0 2 - 5 6 0 9 0 0 0

כל השנה הלכות בכל יום ניצול מהפורענויות
0723809292
תכנית שמען מיוחדת הטלולת דברי חיזוק מגדולי ישראל ושירי התעוררות

הגאון רבי ישראל יצחק זילברמן שליט"א

רב שכונת נווה יעקב מרכז ומגיד שיעור ב'דף היומי בהלכה'

לימוד ההלכה בפרטיה ודיקדוקיה נותן חוסן ונעימות ליהדות, ואפשרות לחיות את המצוות בטהרתן להיות עובד ה' באמת.

ביומא דהלולא של מרנא 'החפץ חיים' כ"ד אלול מצטרפים ללימוד 'הדף היומי בהלכה' במשנ"ב בקבלה טובה לימים הנוראים

לקבלת לוח 'הדף היומי בהלכה' להצטרפות לתוכניות 'דרשו':
0 2 - 5 6 0 9 0 0 0

כל השנה הלכות בכל יום ניצול מהפורענויות
0723809292
תכנית שמען מיוחדת הטלולת דברי חיזוק מגדולי ישראל ושירי התעוררות

Yonatan Sindel/Flash90

מדוע מגילת אסתר נקראת לאחר קריאת התורה ושאר מגילות לפני קריאת התורה?

סוכה דף נד

תדיר ושאינו תדיר תדיר קודם

ל'תדיר ושאינו תדיר' ורק במגילת אסתר שקריאתה היא חובה, הדין הוא שקורין אותה לאחר קריאת התורה משום 'תדיר ושאינו תדיר תדיר קודם'.

הגרי"ש אלישיב זצוק"ל ביאר זאת, מכיון שלאחר קריאת התורה קוראים גם הפטרה, ואם יקראו לאחר קריאת התורה גם את קהלת, שיר השירים ורות, הדבר יראה כאילו ישנן שתי הפטרות, לכך אין את הדין קדימה של 'תדיר ושאינו תדיר קודם', אבל בפורים שאין קורין הפטרה לאחר קריאת התורה, שפיר קורין את המגילה לאחר קריאת התורה, מהדין 'תדיר ושאינו תדיר תדיר קודם'.

(תפארת בנים)

מה פשר השינוי בין קריאת מגילת אסתר לשאר המגילות: קהלת, שיר השירים ורות. מגילת אסתר קורין אותה לאחר קריאת התורה, ואילו שאר המגילות קורין אותם לפני קריאת התורה, והלא 'תדיר ושאינו תדיר קודם' וקריאת התורה היא תדירה. ביאר רבי שלמה זלמן אוירבאך (שמירת שבת פנ"ח הערה קו), מכיון שקריאת מגילת שיר השירים, ורות הם מנהג, וגבי מנהג לא חוששים ל'תדיר ושאינו תדיר', ומפני חביבות המגילה מקדימים אותה לקריאת התורה, כדי להראות שהיא רק מנהג. וכמו שמצינו לגבי חנוכה שבמוצאי שבת מדליקים בבית הכנסת נרות חנוכה לפני הבדלה אעפ"י שהבדלה היא תדירה, משום שהדלקת נרות חנוכה בבית הכנסת היא מצד מנהג, לא חוששים

* שיעורים מקוצרים על הדף היומי

* דף היומי בהלכה - 5 דקות ביום

* ווארטים וסיפורים מיוחדים לפרשת השבוע

* סיפורי צדיקים ותוכניות מיוחדות

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' *4992 או 077-2222-666

Dirshu
 דרשו ד' ועוזו
 קרו עולמית לחינוך
 ועידוד לימוד התורה

מתחילים ללמוד 'משנה ברורה' כ"ד אלול יומא דהילולא מרנא 'החפץ חיים' זיע"א

מתחזקים בקבלה טובה לקראת הימים הנוראים מצטרפים ללימוד 'הדף היומי בהלכה'

בכ"ד אלול, מתחילים המוני
 בית ישראל בלימוד 'משנה ברורה'
 במסגרת 'הדף היומי בהלכה'.
 מצטרפים ללימוד
 ושינון ההלכה,
 לדעת לחיות ביהודי.

תכנית שמע מיוחדת הכוללת דברי חיזוק מגדולי ישראל ושירי התעוררות ליומא
 דהלולא של מרנא החפץ חיים ולקראת הימים הנוראים בקו החיזוק 072-3809292

לקבלת לוח הלימוד היומי בארץ 02-5609000

לשמיעת שיעור יומי בדף היומי בהלכה *4992

ללומדים ישנה אפשרות להבחן במבחני 'הדף היומי בהלכה' ולקבל מלגה

האם מותר לטלטל את נוי הסוכה בחול המועד?

וביום טוב כדי לקרוא מתוכו. ובימי חול המועד, שמותר לטלטל בהם מוקצה, מותר לטלטל את נוי הסוכה; ויש שאוסרים את טלטולו אף בימי חול המועד; ויש שכתב, שבימי חול המועד מותר לטלטל את נוי הסוכה, אבל אסור להוציאו מהסוכה. ואם 'התנה' לפני החג שיוכל להשתמש בנוי, מותר להשתמש בו ולטלטלו כרצונו, (ראה במקורות).

[שו"ע תרלח, ב, משנ"ב יב-יד, וביה"ל ד"ה כל; ביאורים ומוספים דרשו, 17 ו19]

כל דבר שנתלה בסוכה לשם נוי סוכה, אסור להשתמש בו במשך כל ימי החג בצורה המבטלת את שימושו כנוי סוכה. ואף אם נפל ממקומו, אסור להשתמש בו, משום שהשימוש בו מהווה בזיון למצות הסוכה.

ובשבת וביום טוב, אסור הנוי אף בטלטול, משום איסור 'מוקצה'; ואף אם מדובר בנוי סוכה שמודפסים בו תפילות, וכגון נוי סוכה שמודפס בו 'סדר האושפיזין', אסור לטלטלו בשבת

אגרטל פרחים שהונח בסוכה לנוי האם מותר להעבירו אל השולחן שבבית?

ויש שכתב, שהסדינים הלבנים שנוהגים רבים לפרוס על דפנות הסוכה, נחשבים כנוי סוכה לענין זה. ונוי סוכה שאינו מחובר לסכך או לדפנות, כגון עציץ או אגרטל ובו פרחים שהוצבו בסוכה לנוי, נחלקו הפוסקים אם הוא נחשב כנוי סוכה לענין זה. וכמו כן, אביזרי החיבור של נוי הסוכה, יש שהסתפק אם דינם כנוי הסוכה עצמו.

[ביאורים ומוספים דרשו תרלח, 15 ו17]

בהמשך לאמור: יש שכתב, שנוי סוכה האסור בשימוש, הוא דווקא כזה שנוהגים לקשט בו גם את הבית, או לפחות נוי כזה שאילו היה הבית משמש למגורים במשך שבעה ימים, היו מקשטים בו את הבית; אבל נוי סוכה שלא מקובל כלל לקשט בו את הבית, וכמצוי בימינו שמקשטים את הסוכה בגזירי צלופן שונים, בשרשאות נייר, וכדומה - אינו נחשב כנוי סוכה לענין זה.

מהי הפעולה הגורמת לקדושה לחול על הסוכה?

ייעודה לאחר מכן לשם החג, דינה כסוכה שנעשתה לשם החג, שמתקדשת בעת הישיבה הראשונה בה; אך אם לא ייעודה מראש לשם כך, הריהי מתקדשת כאשר כוונת היושב בה להשתמש בה למצוה במשך ימי החג. ברם, סוכה שנעשתה לשם החג וטרם ישבו בה בחג, לא חלה עליה קדושה.

[שו"ע תרלח, א, משנ"ב ט, ושעה"צ יב]

כפי שלמדנו, חכמינו ז"ל דרשו מפסוקי התורה, שכשם שחלה קדושה על קרבן, כך חלה קדושה על הסוכה, והיא אסורה לשימוש באופן המבטל את שימושה כסוכה.

וכיצד חלה קדושה זו: סוכה שנעשתה לשם החג, חלה עליה הקדושה מעת הישיבה הראשונה בה. וסוכה שלא נעשתה לשם החג, אשר היא קְשֶׁרָה לקיום המצוה אם נעשתה לשם צל - אם

* אסור מן התורה להשתמש בסכך שעל גבי הסוכה באופן המבטל את שימושו כסכך. ואיסור זה חל גם במקרה שבעלי הסוכה 'התנו' מראש שיוכלו להשתמש בהם. וכמו כן, איסור השימוש הוא אף במקרה שהסוכה התפרקה במהלך ימי החג, אך במקרה כזה, יש אומרים שהאיסור אינו אלא מדרבנן, משום איסור 'מוקצה'. וגם בדפנות הסוכה אסור להשתמש באופן המבטל את שימושן כדפנות; אך נחלקו הפוסקים אם איסורן של הדפנות הוא מדאורייתא או מדרבנן. ועוד נחלקו הפוסקים, אם האיסור כולל גם את ריצפת הסוכה.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

בֵּאֵילוֹ שְׁעוֹת בַּיּוֹם יֵשׁ לְהִימָנֵעַ מִתְפִּילָה בִּיחִידוֹת גַּם כִּשְׂאִיִן אֲפִשְׁרוֹת לְהִתְפַּלֵּל בְּצִיבוּר?

ובראש השנה, בשלוש השעות (ה'זמניות') הראשונות של היום, שבהן הקב"ה דן את עולמו בכל יום, חמור הדבר שבעתיים, ואין להתפלל, ואף לא לתקוע בשופר, כי אם בשעה שהציבור עושים כן; ויש שצידד שצריך להקפיד על כך אף בשאר ימות השנה.

[שו"ע תקצא, יד, משנ"ב יג-טו, ושעה"צ יג; ביאורים ומוספים דרשו, 18, וראה שם, 12 ו'16; שו"ע צ, ט]

מי שאינו יכול להתפלל עם הציבור, עליו להשתדל לכוון להתפלל שמונה עשרה בשעה שהציבור בעירו מתפללים. ואין דין בכך שיכוון להתפלל בשעה שהציבור עוסקים בתפילה, וכגון שעומדים בפסוקי דזמרה, אלא עליו להתפלל שמונה עשרה באותה שעה שהציבור מתפללים שמונה עשרה. ויתרה מזו, יש לכוון לאותה תפילה שהציבור מתפללים, כלומר, שלא יכוון להתפלל מוסף בשעה שהציבור מתפללים שחרית, או להיפך.

הלוח היומי

כ"ב באלול | יארצייט רבנו המהרי"ל זצ"ל, רבה של מייניץ ואבי מנהגי אשכנז

היום הוא יו"ט במגילת תענית על שבו חזרו להרוג את המשומדים. במגילת תענית (אלול, טו) נאמר: "בעשרין ותריין ביה תבנא לקטלא משמדיא [תרגום: "בעשרים ושנים בו (באלול) שבנו להרוג משומדים"]". מפני שהיו גוים שרויים בארץ ישראל, ולא יכלו ישראל לשלח יד ברשעים שבהם, עד שיצאו משם. וכיון שיצאו משם, המתינו להם שלשה ימים אם יעשו תשובה. כשראו שאין עושין תשובה, נמנו עליהם והרגום. יום שהרגום עשאוהו יום טוב".

יארצייט:

קפ"ז: רבי יעקב הלוי ב"ר משה מולין (סגל) זצ"ל, המהרי"ל, אבי מנהגי אשכנז, בעל ספר וש"ת מהרי"ל, ר"י במגנצא ורבה של העיר מייניץ.

תק"מ: רבי אלחנן ב"ר שמואל-זאנוויל אשכנזי זצ"ל, רבה של דנציג ובעל סדרי טהרה, שיורי טהרה, חידוד הלכות ושיורי לקט. תרס"ג: רבי מרדכי דב ב"ר משולם זושא יצחק (אורבך) טברסקי זצ"ל, מהורנוסטייפל, בעל עמק החכמה, עמק שאלה, חיבור לטהרה ועוד.

תרס"ז: רבי ישכר בער (בערצ'י) ב"ר מרדכי (מנדבורנא) לייפר זצ"ל, כיהן ברבנות בבוכניה, סעליש וסאטמאר.

תרפ"א: רבי יוסף חיים ב"ר יאודה הכהן זצ"ל, ראב"ד לעדת המערביים בי-ם ור"מ ביישיבת פורת יוסף, בעל מנחת כהן, ועוד.

תשנ"ט: רבי חנוך העניך ב"ר דב צבי קרלינשטיין זצ"ל, ר"מ ביישיבת היכל התורה ובעל חוק המלך ועוד.

תשע"ז: רבי יוסף חיים ב"ר יצחק סיטרוק זצ"ל, רבה הראשי של צרפת.

להתבונן באמירת הוידוי

הגה"צ רבי שמשון פינקוס אמר: כולנו אומרים וידוי "אשמנו, בגדנו, גזלנו" ... אבל עלינו לחשוב! "אשמנו" - אני אשם! אדם רגיל תמיד להאשים אחרים... "בגדנו" - אני בגדתי! האם חשבנו פעם על עצמנו כ"בוגדים"? "גזלנו" - אני גזלן! למה איננו מזדעזעים כשאנו מתוודים? כי התרגלנו! עלינו להתבונן ולחשוב על המילים כפשוטן, להתחדש - להרגיש כמו "בעלי תשובה שנתקרבו אלי מחדש" - זוהי תשובה!

(שיחות הגר"ש פינקוס - אלול עמ' לא)

בעת אמירת הוידוי נשתדל להתבונן במילים, להתרגש ולהזדעזע ממשמעותם

* שיעורים מקוצרים על הדף היומי

* דף היומי בהלכה - 5 דקות ביום

* ווארטים וסיפורים מיוחדים לפרשת השבוע

* סיפורי צדיקים ותוכניות מיוחדות

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' 4992* או 077-2222-666

לתשומת לבכם: התמונות המוצגות כאן יש עליהם זכויות יוצרים ואין להשתמש בכל שימוש שהוא ללא היתר בכתב

העלון מופץ לזיכוי הרבים, אנא הימנעו מקריאה בשעת התפילה וקריאת התורה

דרשו | רח' הקבלן 45 ירושלים | 02-5609000 | לשאלות ופניות בכל נושא: dirshu@dirshu.co.il